

یادداشت

محمد عطار دیان

دبیر کل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران

لزوم شکل‌گیری سه‌جانبه‌گرایی واقعی

یکی از مواردی مهم میان سازمان تأمین اجتماعی و شرکای آن - که بعضاً نادیده گرفته می‌شود- بحث سه‌جانبه‌گرایی است. اگر سه‌جانبه‌گرایی یعنی هم‌اندیشی نماینده کارفرمایان، کارگران و دولت به صورت یکسان وجود نداشته باشد، عملاً نمی‌توان کاری را در مسیر رسیدن به اهداف جامعه کار ایران پیش برد. در واقع می‌توان اینگونه نیز اعلام کرد که اگر این مهم نباشد، احتمال پیشرفت جامعه و رسیدن به مقاصد اقتصادی بسیار پایین می‌آید و هر برنامه‌ریزی که انجام گیرد، با شکست روبه‌رو خواهد شد. هنگامی که این سه طرف دور یک میز و کنار هم می‌نشینند می‌توانند بسیاری از مشکلات را بیابند و با همفکری هم آنها را برطرف کنند که نتیجه این همکاری می‌تواند برای جامعه مثبت باشد. البته ناگفته نماند در حال حاضر هم جلساتی تحت عنوان سه‌جانبه‌گرایی برگزار می‌شود اما در پایان جلسه همه طرف‌هایی که قرار است به نتیجه‌ای برسند، ناراضی هستند. خوش‌بختانه در دور جدید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با روی کار آمدن مدیرعامل جدید سازمان تأمین اجتماعی جهت بهبود وضعیت سه‌جانبه‌گرایی و حضور شرکای اجتماعی در رأس امور فعالیت‌هایی صورت گرفته است که در انتظار به ثمر رسیدن این تلاش‌ها هستیم. مادر انتظار آغاز دوباره شورایی عالی تأمین اجتماعی هستیم تا بتواند به همکاری و همفکری هر چه بهتر و بیشتر میان نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت بینجامد. اگر نگاهی به تاریخ سه‌جانبه‌گرایی در ایران ببندیم می‌بینیم در گام اول این فعالان حوزه کارفرمایی بودند که بر تشکیل میزگردهایی که نمایندگان کارگری و کارفرمایی و دولت در آن حضور دارند، مصر بودند تا به تسهیل وضعیت اقتصاد و کار ایران کمک کنند اما متأسفانه در زمان‌هایی وقفه‌ای در این خصوص به وجود آمد که تنها جلساتی به نام سه‌جانبه‌گرایی برگزار می‌شد و هیچکدام از طرفین راضی از اتاق خارج نمی‌شدند.

متأسفانه در دولت نهم و دهم نه‌تنها سه‌جانبه‌گرایی رعایت نشد بلکه بر یکجانبه‌گرایی و تأکید بر مطالبات دولت اصرار می‌کردند که در آن زمان نیز اعتراض خودمان را به مسئولان وقت سازمان تأمین اجتماعی اعلام کردیم اما در آن زمان هیچ تغییری در چگونگی عملکرد آنها در حوزه مشورت گرفتن از شرکای اجتماعی رخ نداد. در حال حاضر و با وضعیت نابسامان اقتصادی که کارفرمایان با نوسان قیمت‌ها روبه‌رو می‌شوند و قیمت مواد اولیه هر روز تغییر می‌کند، باید بگوییم جای خالی سه‌جانبه‌گرایی و شورایی تأمین اجتماعی خالی است؛ زیرا حداقل می‌توانستیم بگوییم که می‌توانیم برای چاره‌اندیشی دور یک میز بنشینیم و چاره‌ای برای بهبود وضعیت اقتصادی کنونی بیابیم. مسئولان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی همواره بر سه‌جانبه‌گرایی تأکید دارند و این امر باعث دلگرمی شرکای سازمان تأمین اجتماعی خواهد شد.

به منظور تعامل با شرکای اجتماعی یک کار گروه مشترک در سازمان تأمین اجتماعی فعال و یک گروه نیز با حضور مدیران حوزه‌های مختلف سازمان و مدیران حوزه فضای مجازی تشکیل می‌شود

از سوی مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی مطرح شد

لزوم تشکیل کارگروه مشترک سازمان و اتاق اصناف

انجام و مشارکت شرکای اجتماعی در تنظیم بخشنامه‌ها از اقدامات حائز اهمیت سازمان تأمین اجتماعی است. «روزبه کردوسی، رئیس مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی نیز اظهار داشت: «نگاه عالمانه و مسأله‌محور اتاق تعاون موجب رفع مشکلات و برقراری تعامل سازنده برای بهبود خدمت‌رسانی سازمان تأمین اجتماعی به این مجموعه شد.» به گفته وی، تعامل با شرکای اجتماعی تنها با هدف بیان دیدگاه‌ها صورت نمی‌گیرد و هدف نهایی دستیابی به فهم مشترک و همفکری برای بهبود و ارتقاء مستمر خدمات به جامعه است. عمران نعیمی، مدیرکل امور حقوقی و قوانین سازمان تأمین اجتماعی نیز در این نشست گفت: «به منظور ایجاد شفافیت حداکثری، تمامی بخشنامه‌های بیمه‌شدگان، بازنشستگان و کارفرمایان از طریق سایت سازمان تأمین اجتماعی در دسترس عموم مردم قرار گرفته است.»

سعید ممبینی همچنین مقررات و روند اجرای قوانین مشاغل سخت و زیان‌آور را نیازمند اصلاح عنوان و اظهار کرد: «در خصوص مشاغل سخت و زیان‌آور به کارفرمایان صدمه وارد می‌شود و از فساد در فرایندهای آن باید جلوگیری کرد.» مهرداد قریب، معاون بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی نیز در این جلسه گفت: «تقویت تعامل با شرکای اجتماعی همواره مورد توجه سازمان تأمین اجتماعی است و تعهدات به نحو مطلوب در قبال اصناف انجام می‌شود.» وی با اشاره به اقدامات اصناف در خصوص با بیمه‌پردازی نیز یادآور شد: «۸۵ درصد اصناف لیست خود را به صورت مرتب و ماهیانه پرداخت می‌کنند.» قریب همچنین در ادامه تعامل سازنده و بهره‌گیری از نظرات شرکای اجتماعی را مورد تأکید قرار داد و گفت: «در سازمان تأمین اجتماعی، اصلاح و تنقیح بخشنامه‌ها با مشارکت ذی‌نفعان و نمایندگان شرکای اجتماعی در حال

«تاخیر ۱۸ ماهه پرداخت مطالبات مراکز درمانی جریان شد و امروز پرداخت‌ها (بدون تأخیر) مطابق با قانون در حال انجام است.» وی همچنین با اشاره به اهمیت شفافیت و تسهیل خدمت‌رسانی در سازمان تأمین اجتماعی، گفت: «حدود ۲ هزار بخشنامه با مشارکت فعال نمایندگان شرکای اجتماعی، تنقیح و در نهایت با تکمیل این فرایند ۶۰ بخشنامه تنقیحی جایگزین ۲ هزار بخشنامه قبل می‌شود.»

لزوم تقویت سه‌جانبه‌گرایی

رئیس اتاق اصناف نیز در این نشست با اشاره به بهره‌برداری اصناف از خدمات سازمان تأمین اجتماعی و تعاملات اثربخش عنوان کرد: «روحیه تعامل و گفت‌وگو با شرکای اجتماعی باید در هر یک از مجموعه‌های سازمان گسترش یابد و سه‌جانبه‌گرایی در ساختار سازمان تأمین اجتماعی تقویت شود.»

قبال جامعه هدف بر عهده داشته که باید این تعهدات قانونی را به نحو احسن به انجام رساند.» سالاری افزود: «اکنون حدود ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار بازنشسته و ۱۴ میلیون بیمه‌شده اصلی تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفته‌اند که این جامعه (به همراه اعضای خانواده) به ۴۵ میلیون نفر می‌رسد که باید با اطمینان خاطر از خدمات تأمین اجتماعی برخوردار باشند و هدف نهایی این سازمان هم رفع دغدغه و نگرانی نیروی کار است.» مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی بهبود وضعیت معیشت بازنشستگان را نیز مهمترین وظیفه این سازمان برشمرد و گفت: «۶ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان مستمری ماهیانه سال گذشته بازنشستگان، در سال جاری به بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده است.» سالاری پرداخت مطالبات مراکز درمانی طرف قرارداد را نیز از تعهدات قانونی سازمان تأمین اجتماعی برشمرد و افزود:

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر ضرورت تعامل گسترده با شرکای اجتماعی، از لزوم تشکیل کارگروه مشترک تأمین اجتماعی و اتاق اصناف خبر داد. مصطفی سالاری در جلسه با اعضای هیأت‌مدیره اتاق اصناف ایران اظهار داشت: «به منظور تعامل با شرکای اجتماعی یک کارگروه مشترک در سازمان تأمین اجتماعی فعال و یک گروه نیز با حضور مدیران حوزه‌های مختلف سازمان و مدیران حوزه تعاون در فضای مجازی تشکیل می‌شود تا در آن امکان گفت‌وگوی مداوم و همفکری با نمایندگان شرکای اجتماعی فراهم شود.» وی با بیان اینکه تأمین اجتماعی در این شرایط سخت اقتصادی ماهانه بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان حق بیمه دریافت می‌کند، گفت: «شفافیت و پاسخگویی در اولویت این سازمان است و با دریافت حق بیمه تعهداتی در

گزارش

عضو کانون عالی شوراهای اسلامی کار:

راز حیات تأمین اجتماعی در سه‌جانبه‌گرایی است

شوراهای اسلامی کار در پاسخ به این سؤال که سه‌جانبه‌گرایی دارای چه اهمیتی است و چه کمکی می‌تواند به جامعه کار ایران کند؟ به خبرنگار ما می‌گوید: «راز حیات یک بنگاه اقتصادی اجتماعی مانند سازمان تأمین اجتماعی بالا بردن نرخ مشارکت شرکای خود است و چنین سازمانی برای تأکید بر بقای خود نیاز دارد تا شرکای اجتماعی خود را برای همکاری بیشتر مشتاق‌تر کند. این همان موضوعی است که ما آن را سه‌جانبه‌گرایی می‌نامیم. برای بهبود وضعیت کارگران و دیگر شرکای اجتماعی نیاز است این موضوع را بیش از پیش تقویت کنند.»

جلب اعتماد بیشتر به سازمان

این عضو کانون عالی شوراهای اسلامی کار با اشاره به انگیزه نیروهای کاری که بی‌کار شده‌اند، اضافه می‌کند: «کارگرانی که در حال حاضر به هر دلیلی جزو جامعه بی‌کار محسوب می‌شوند، همواره در گردهمایی‌هایی که دارند عنوان می‌کنند که آماده به کار هستند و می‌خواهند کار کنند. یکی

چانه‌زنی بر سر حقوق کارگران و کارفرمایان یکی از الزامات جامعه کار هر کشوری است؛ یک مشارکت‌پذیری مهم که هنوز به حد کافی تقویت نشده است. امری که تنها محل احیای آن، تقویت جایگاه سه‌جانبه‌گرایی است. این جایگاه در دولت نهم و دهم تا حدودی از میان رفت و در واقع شورای تأمین اجتماعی که متشکل از نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت بود کنار گذاشته شد. بسیاری از کارشناسان این حوزه معتقدند این تصمیم سبب‌ساز تضعیف جامعه کار ایران شده است. احسان سهرابی، عضو هیأت‌مدیره کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور معتقد است تنها راه بهبود وضعیت کارگران و کارفرمایان در وضعیت دشوار کنونی اهمیت دادن به موضوع سه‌جانبه‌گرایی است. در ادامه گفت‌وگوی ما را با این فعال کارگری بخوانید.

بالا بردن نرخ مشارکت شرکای اجتماعی

احسان سهرابی، عضو کانون عالی

سیاوش پور علی

روزنامه نگار

راز حیات یک بنگاه اقتصادی اجتماعی مانند سازمان تأمین اجتماعی بالا بردن نرخ مشارکت شرکای خود است و چنین سازمانی برای تأکید بر بقای خود نیاز دارد تا شرکای اجتماعی خود را برای همکاری بیشتر مشتاق‌تر کند

نوع فعالیت‌اش مشخص است؛ اما در حال حاضر می‌بینیم که یک فرد تنها با پوشیدن لباس کارگری خود را به عنوان نماینده کارگران معرفی می‌کند، اما در واقعیت یک پیمانکار است که در این حوزه فعالیت اقتصادی می‌کند. در واقع ما چنین فردی را نباید به عنوان یک فعال کارگری به رسمیت بشناسیم. ماده (۱۳۷) قانون کار به صورت شفاف می‌گوید که به منظور هماهنگی و حسن انجام وظایف مربوطه، تشکلهای کارگری و کارفرمایی می‌توانند به طور مجزا نسبت به ایجاد تشکیلات مرکزی اقدام کنند و آیین‌نامه‌های انتخابات شورای مرکزی و اساسنامه تشکیلات مرکزی کارفرمایان و همچنین کارگران، جداگانه توسط کمیسیون مرکب از نمایندگان شورای عالی کار، وزارت کشور و وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسد. اینچنین قوانینی می‌تواند در بهبود وضعیت جامعه کارگر راهگشا باشد و از سیاسی شدن تشکیلات کارگری و کارفرمایی جلوگیری کند.»

باید دقت شود که چه اشخاصی به عنوان نمایندگان صنف‌ها و سمن‌ها (سازمان‌های مردم‌نهاد) در این جایگاه قرار می‌گیرند. در این خصوص در گام اول باید دستورالعمل‌ها و نوع فعالیت‌ها مشخص شود. در این میان سمن‌ها - که در قالب شورای تأمین اجتماعی قرار می‌گیرند - باید بدانند که چه وظایفی برعهده دارند و در ادامه راه برای به ثمر رسیدن خواسته‌های صنفی چه باید کنند.»

حضور افراد شناخته‌شده

این فعال کارگری با تأکید بر حضور افراد با سابقه در جمع شرکای تأمین اجتماعی در پایان می‌گوید: «اگر نماینده‌ای قرار است در این جمع حضور داشته باشد، در درجه اول باید به این موضوع دقت داشته باشیم که در صنف خود فعالیت کند. به عنوان مثال اگر من فعال کارگری محسوب می‌شوم، نوع و فعالیت من در صنف مورد نظری که کار می‌کنم، مشخص است و یا کسی که به عنوان کارفرما قرار است فعالیت کند،

از تسهیل‌کنندگان بازار کار می‌تواند همین حضور شرکای اجتماعی باشند که خلاء آنها در سازمان تأمین اجتماعی خودنمایی می‌کند. ناگفته نماند در دور جدید مدیریت سازمان تأمین اجتماعی بر اهمیت سه‌جانبه‌گرایی همواره تأکید شده و این امید وجود دارد که با همکاری دیگر ارگان‌ها هر چه سریع‌تر مشکلاتی که در این خصوص وجود دارد، کنار برود و شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند نمایندگان اصلی خود را در جلساتی که به نوعی سرنویشت آنها را رقم می‌زنند، ببینند و در ادامه اعتمادشان به سازمان بیشتر جلب شود.»

شورای تأمین اجتماعی

او با تأکید بر شکل‌گیری مجدد شورای تأمین اجتماعی که متشکل از شرکای تأمین اجتماعی هستند، ادامه می‌دهد: «شورای تأمین اجتماعی یکی دیگر از عوامل مشارکت‌پذیری شرکای اجتماعی و بیمه‌شدگان سازمان تأمین اجتماعی محسوب می‌شود، اما در این خصوص